

Người Việt lo lắng

Tác Giả: Nguyễn Hoàng Quốc
Thứ Bảy, 15 Tháng 1 Năm 2011 21:26

Hơn 70% người Việt Nam cho là họ đang lo lắng về nền kinh tế của Việt Nam trong năm 2011.

Người Việt lo lắng? Hình Reuters.

Báo chí trong nước mấy ngày đầu năm 2011 loan tin khá nhều về kết quả cuộc thăm dò của Viện BVA của Pháp và Viện Gallup của Mỹ về mức độ lo lắng của dân chúng tại 53 quốc gia trên thế giới.

Tổng cộng có 64.000 người tham dự. Riêng tại Việt Nam có 1000 người tham dự. Đáng biết, hơn 70% người Việt Nam cho là họ đang lo lắng về nền kinh tế của Việt Nam trong năm 2011. Đây là tỉ lệ cao nhất trong tất cả các nước. Chính vì thế, hầu hết các bản tin đầu mang nhan đề: Người Việt Nam lo lắng nhất thế giới.

Thật ra, đây không phải là lần đầu tiên người Việt Nam đợt đợt danh hiệu này. Nhớ, vào đầu năm 2007, kết quả một cuộc thăm dò tương tự cũng đã được công bố trên báo chí: 94% người Việt Nam đợt đợt họ đang lo lắng về tình hình kinh tế trong năm mới so với năm ngoái hai là Hồng Kông chỉ có 74%; kế tiếp là Trung Quốc với 73%; còn tỉ lệ lo lắng trung bình của các nước thì chỉ đáng kể 43%.

Theo cuộc thăm dò được công bố vào đầu năm 2011 này, tỉ lệ nhều người lo lắng ở Trung

Ngôn ngữ và Văn hóa quan

Tác Giả: Nguyễn Hoàng Quốc

Thứ Bảy, 15 Tháng 1 Năm 2011 21:26

Quốc gia có tỷ lệ tử vong, chỉ còn 49%, trong khi tỷ lệ trung bình của các nước thì tử vong rất thấp, chỉ còn 30%.

So với tỷ lệ chung của hai lần thăm dò này, ngôn ngữ Văn hóa không những quan mà còn quan với một mặt đáng kinh ngạc. Chúng ta quan hệ với những ngôn ngữ dân tộc các nước giàu có, phát triển và tiến bộ nhất trên thế giới. Hơn ngôn ngữ Mexico và ngôn ngữ Canada (chỉ có 25% quan). Cũng như những ngôn ngữ dân tộc các nước châu Âu (tỷ lệ ngôn ngữ bị quan về kinh tế trong năm 2011 Pháp là 61%, Anh là 52%, Tây Ban Nha là 48% và Ý là 41%).

Số lượng quan mặt cách biệt như vậy nói lên điều gì?

Trước khi trả lời câu hỏi này, chúng ta nên biết rằng những nước xếp vào loại quan nhất trong các cuộc thăm dò này đều là các nước thuộc châu Á, châu Mỹ Latin và châu Phi, nghĩa là những vùng thuộc loại nghèo khó nhất trên thế giới. Khi chúng ta thu thập kết quả cuộc thăm dò, phần lớn báo chí đều nhận thấy: Ngay cả dân Nigeria và Afghanistan cũng quan hơn cả dân Mexico. Với Afghanistan thì, tuy dù một mặt ngôn ngữ trên thế giới, đất nước này đầy những bất hạnh, bất ổn định và tranh chấp tài nguyên tranh, và cùng với cả hai, nhận thấy những tràn lan mặt tiếp, những dân chúng vẫn thấy quan. Còn Nigeria thì báo Le Parisien nhận xét: “Bất chấp điều kiện chính, tham nhũng và đói nghèo thì ngôn ngữ dân Nigeria vẫn tin tưởng và tiếp tục lại tiếp tục sáng của đất nước họ”.

Tại sao có hiện tượng lòng nhút nhát?

Lý do đầu tiên có lẽ khá đơn giản: về tâm lý, ngôn ngữ ta không thông suốt mãi với đau khổ và tuyệt vọng. Nhưng, ngày xưa, Nguyễn Du có câu thơ: “Nhân đạo cùng đố vô hình mông” (ngôn ngữ dù không có mặt tiếp đi nữa, ngôn ngữ ta cũng phải bám víu vào mặt cái gì đó để tồn tại. Chỉ bám víu dựa dàng và tuyệt đối không tồn tại kém gì cả là hy vọng, cái niềm hy vọng được đi bước tiếp những thành ngữ hay tục ngữ dân sự như “hết mùa lại mùa”, “hết tối lại sáng”, “khóc cũng cam lại” hay “bác cũng thái lại”, v.v...)

Có điều, trong thế cùng khổ, ngôn ngữ ta thường chọn cho mình một tư tưởng triết học: Chỉ so sánh với ngày hôm qua. Hôm qua, mình ăn cơm ngon; hôm nay được ăn cơm ngon, dù chỉ với những món: Măng! Hôm qua, mình đi xe đạp; hôm nay được lái xe gắn máy, dù ra ngoài đường

Ngô i Việt c quan

Tác Giả: Nguy n H ng Qu c

Thứ Bảy, 15 Tháng 1 Năm 2011 21:26

---

lúc nào cũng b k t xe và lúc nào cũng đ i đi n v i nguy c b tai n n: M ng! Hôm qua, đi đâu cũng ph i xin gi y phép, h t gi y phép t m v ng đ n gi y phép t m trú; hôm nay, mu n đi đâu thì đi, dù là nh ng cái đi đ y r i ro và b t tr c: M ng!

V i t m nghĩ ng n nh th , ng i ta m t kh năng so sánh v i ng i khác. Ng i dân Nigeria quên h n là cách đây ba m i m y năm, h là m t trong nh ng qu c gia thu c lo i th nh v ng, giàu có và phát tri n h n h n Singapore và Malaysia; bây gi h i n m trong s nh ng n c nghèo khó nh t trên th gi i. Ng i Việt Nam cũng th . S so sánh c a h ch mang tính l ch đ i, t so sánh mình v i chính mình, tr c và sau đ i m i cũng nh năm tr c và năm sau. Hi m ng i ch u nhìn sang các n c khác, chung quanh, ngay trong khu v c, đ th y Việt Nam b h u h t các n c khác qua m t. Qua r t xa. Có khi vài ba ch c năm là ít.

Tr ng Duy Nh t, trong bài “Ng i Việt c quan: có nên vui không?”, ghi nh n:

“M y T t r i (và T t này ch c cũng v y) tôi v quê th y nhi u nhà ti p bia, th m chí bia lon, 333 h n hoi, không còn r u g o nút chu i nh tr c. M ng. B o đó là s thay chuy n l n cũng đ ng. Nh ng đó m i là ta nhìn v i ta, nhìn so v i cái bóng c a chính mình. Trong ch ng đó th i gian, mình b c (h n mình) đ c m i th c, nh ng ng i khác h đã bay t i...cung trăng! Vì th , so là so v i thiên h , ch không ph i nhìn so v i chính cái bóng c a mình.”

R i ông nh n xét:

“[T]rong khi báo chí t ra h h i tr c k t qu v ch s ni m tin “nh t th gi i” c a ng i Việt, tôi i nhìn đó là m t n i lo. N i lo v cái b n tính ti p nh n các hi n t ng, s th và cu c s ng m t cách r t d d i theo c m tính, hi m khi bi t l t ng c l i v n đ , d ch p nh n đ hòa nh p, d b ng lòng v i th c t i mà ít đòi h i quy t li t cho nh ng thay chuy n l n.”

Cách đây g n hai năm, trong bài “Ng i Việt vô t và c quan v t duy b ng...b ng?”, Nguy n Ng c Lanh gi i thích thái đ c quan c a ng i Việt Nam b ng m t nguyên nhân xã h i: thi u thông tin. Ông vi t:

“M t ng i m c tr ng b nh v n có th c quan n u th y thu c và gia đình gi u b t thông tin.

Ngô i Việt c quan

Tác Giả: Nguy n H ng Qu c
Thứ Bảy, 15 Tháng 1 Năm 2011 21:26

[...] M t ng i g i ti n v n l c quan, n u ngân hàng s p v n bi t cách che gi u thông tin. Nh ng đ a con c a m t gia đình đang lâm vào kh n qu n v n có th c vô t và l c quan n u cha m chúng c ý gi u gi m chúng nh ng thông tin nào đó.

“Li u có thi u ví d ? Câu h i là li u nh ng ng i tr i i cu c đ i u tra có thi u thông tin đ d n đ n thái đ ‘vô t và l c quan’, nh k t qu đ i u tra đã công b ?”

Tôi nghĩ, ngoài lý do tâm lý và xã h i nêu trên, chúng ta còn có th gi i thích thái đ l c quan h i có ph n quá đáng c a ng i Việt Nam đ c th hi n trong hai cu c thăm dò vào hai năm 2007 và 2010 v a qua, b ng m t nguyên nhân khác n a: văn hóa.

Nh ng bàn v văn hóa thì nhi u chuy n quá.

Thôi, đ d p khác.